

Zápis z jednání Pracovní skupiny Monitorovacího výboru SP SZP k preferenčním kritériím intervence 49.75 - Zahájení činnosti mladého zemědělce (dále jen „PS“)

Místo: MZe (č. 101)

Datum konání 22. 4. 2025, 9:00

Přítomni na jednání:

ŘO, Řídicí orgán RV: Ing. Tabery, Ing. Polišenská, Ing. Licek, Ing. Veningerová
SZIF, Státní zemědělský intervenční fond: Ing. Adamcová, Ing. Anton, Ing. Hadačová, Ing. Kulišťáková, Ing. Fayad Mecnerová, Ing. Vacek, Ing. Gogoláková
MZe, Ministerstvo zemědělství: Ing. Palacká, Ing. Typoltová, Ing. Zedek, Ing. Bělinová, Ing. Lanč
Úřad vlády České republiky: PhDr. Ing. Fajmonová, Ph.D.
AK ČR, Agrární komora České republiky: Ing. Hlaváček, CSc.
ASZ ČR, Asociace soukromého zemědělství České republiky: Ing. Štefl, Ing. Petr, Ing. Telín
KZP ČR, Komora zemědělských poradců České republiky, z.s.: Ing. Rubišarová Medová
ČMSZP, Českomoravský svaz zemědělských podnikatelů: Ing. Menclová (online)
PRO-BIO Svaz ekologických zemědělců z.s.: Bc. Urbánková
DG AGRI, Evropská komise: M. Valenčíková (online)
OU ČR, Ovocnářská unie České republiky, z.s.: Ing. Ludvík
ZS ČR, Zemědělský svaz České republiky: Ing. Ulrich
ZUČM, Zelinářská unie ČaM, z.s.: Z. Příbylová (online), Ing. Hanka
SMA ČR, Společnost mladých agrárníků České republiky, z.s.: Ing. Brož

Úvod

Členům PS byl před jednáním zaslán podkladový materiál s navrhovanými změnami pro 6. kolo a informacemi o 4. kole příjmu žádostí. Jednání vedl Ing. Josef Tabery, ředitel odboru Řídicí orgán RV.

Předmětem jednání PS byl návrh změn intervence 49.75 – Zahájení činnosti mladého zemědělce. Cílem PS byla detailní diskuze zaměřená na změny, podle kterých bude nastaven výběr předložených podnikatelských plánů v šestém kole příjmu žádostí, plánovaném na říjen 2025.

ŘO - Ing. Josef Tabery se vyjádřil k počtu zaregistrovaných a doporučených žádostí, zmínil počty žen a mužů, proplácení v poměru žádostí, prezentoval cíle a podmínky intervence a preferenční kritéria. Představil návrhy SZIF k průběžnému příjmu žádostí, zavedení sazbového systému, žádosti manželů a registrovaných partnerů a vysvětlil názor ŘO RV k těmto návrhům (podrobně viz závěr zápisu). Za ŘO byla i vzhledem k předvídatelnosti Pravidel navržena 1 změna, preferenčních kritérií (PK), a to na základě zkušeností z administrace.

Navržená změna se týkala upřesnění PK č. 6 „Žadatel v rámci svého podnikatelského plánu ke svému podniku převezme ve lhůtě 24 měsíců od data podpisu Dohody o poskytnutí dotace min. 50% podíl zemědělské půdy v LPIS od jiného zemědělského podnikatele staršího 55 let“: Započteny budou pouze zemědělské kultury uvedené pod písmeny a) orná půda, b) trvalý travní porost, c) trvalá kultura dle Nařízení vlády č. 307/2014 Sb.

Diskuze

SMA ČR: Ing. Brož

Požadujeme navýšení minimálního počtu preferenčních bodů u ŽoD, PK č. 6 – zavedení možnosti převzetí podílu půdy od staršího zemědělce ještě před podpisem Dohody (od podání ŽoD) a umožnit předání jednoho podniku více mladým žadatelům o dotaci, jsme pro kontinuální příjem a vytvoření zásobníku. Chceme snížení PK č. 8 z 30 % na 10 % (citlivé komodity). Požadujeme rozšíření způsobilých výdajů v oblasti precizního zemědělství. Upozorňujeme na riziko nesplnění standardní produkce žadatelů po 2 letech a také na nutnost pěstování citlivých komodit po celou dobu vázanosti projektu - v případě rozšíření obhospodařované výměry je nutný také adekvátní nárůst výměry citlivých komodit úměrně celkové výměře. K diskusi dáváme zvýhodnění nepodpořených žadatelů.

ŘO: Ing. Tabery

Proti navýšení minimálního počtu preferenčních bodů nejsme. Kritérium na zvýhodnění nepodpořených žadatelů zatím zůstává v investicích. Kritérium č. 6 bylo takto nastaveno z důvodu obtížné kontroly, převzetí půdy od staršího zemědělce je ale možné už po podání ŽoD. PK č. 8. bylo již loni sníženo na 30 % a problémy se většinou nevyskytují, případně se řeší individuálně.

MZe: Ing. Lanč

Některá kritéria jsou naplněna až z 91 % a některá pouze z 1 %, je nutno zvážit, která jsou prioritní vzhledem k % plnění. Je zde otázka, zda 24 měsíců je dostatek času na realizaci podnikatelského plánu. K PK č. 6 (převod od staršího zemědělce 55+) se dotázal, zda se budou zohledňovat pozemky spadající nově pod Státní pozemkový úřad (SPÚ). Dalším bodem je zde, že bodové zvýhodnění může být v rámci intervence pouze na jednoho postupitele, vždy

pro jednoho žadatele, nelze tedy nyní farmu rozprodat po dílech a podpořit více mladých žadatelů.

ŘO: Ing. Tabery

Ano, některá kritéria jsou plněna více a některá méně, ale zároveň je třeba vnímat motivační efekt některých kritérií, nejen selekční. Převody (SPÚ) v rámci novely zatím nejsou schváleny, ale téma ještě otevřeme. Mezigenerační převody farem nepůsobí problémy.

SMA ČR: Ing. Brož

Doba realizace 24 měsíců ve většině případů nezpůsobuje problémy, mladý zemědělec k procesu musí přistupovat zodpovědně. Většina problémů se vyskytuje na počátku ŽoD, kdy mladí zemědělci nevědí, co vše budou potřebovat, ve většině případů se jedná o nutná povolení.

ŘO: Ing. Tabery

PK. č. 6 (převod od staršího zemědělce 55+), je nastaveno takto správně z důvodu zabránění efektu rozptýlení. Ještě se k tomuto tématu můžeme vrátit ve vnitřním připomínkovém řízení.

ČMSZP: Ing. Menclová

Souhlasíme s kontinuálním příjmem, rozšířením způsobilých výdajů a chceme možnost žádání manželů a registrovaných partnerů (ne vždy je společné jmění manželů, v rámci kontroly doporučila zohlednit, zda se jedná/nejedná o rodinnou farmu). Zmínila přístup v Nizozemí, kde stačí ke schválení záměru finální fotografie (s limitem 20 000 EUR).

ŘO: Ing. Tabery

Pokud jeden z partnerů pracuje v zemědělském družstvu a druhý chce začít podnikat a žádat o 49.75, toto není překážkou. Požádal o konkretizaci chybějících výdajů.

ASZ ČR: Ing. Štefl

Požadujeme zásadní navýšení alokace alespoň na 1 mld. Kč (uspokojení mladých zemědělců je přibližně pouze z 55 %), požadujeme zavést sazbový systém, kontinuální příjem žádostí, jsme pro žádání manželů a registrovaných partnerů. Chceme zrušit PK č. 1. (realizace v malých obcích) a také snížit PK č. 8. (citlivé komodity) na 10 % ze současných 30 % nebo zavést úrovně 30 % za více a 10 % za méně bodů. Chceme, aby byla podpořena co největší skupina mladých zemědělců. Finanční prostředky se dají přesunout např. z investic. K velikosti obcí – místní akční skupiny poskytují i zvýhodnění pro místní části.

ŘO: Ing. Tabery

Za ŘO jsme proti podávání ŽoD manželů a registrovaných partnerů. Při navýšení alokace tohoto kola nemusí zbýt finanční prostředky pro poslední kolo příjmu. Finanční prostředky nelze tak snadno přesouvat např. z investic, ale podpora mladých začínajících je priorita, proto bude v této věci dále jednáno. Vzhledem k převisu požadavků nejsme pro kontinuální příjem žádostí.

MZe: Ing. Lanč

PK č. 1 (obce) by bylo vhodné vztáhnout na katastrální území. Doplnil ještě k PK č. 6 (převod od staršího zemědělce 55+) - jde o situaci, kdy má zemědělec 55+ pozemky v různých částech republiky, mohl by je předat různým mladým zemědělcům. PK č. 6 – domnívá se, že zde není počítáno s agrolesnictvím, dává k diskusi, zda se na toto bude vztahovat nebo ne.

ŘO: Ing. Tabery

Podporujeme obec, kde jsou příjmy z podnikání, tím toto kritérium cíl plní.

ASZ ČR: Ing. Petr

K PK č. 8. navrhujeme 10 % za 5 bodů a 30 % za 15 bodů. Tedy zavedení dvou podkategorií.

PRO-BIO Svaz ekologických zemědělců z.s.: Bc. Urbánková

Navrhujeme škrtnout PK č. 1 (podpora malých obcí) a PK č. 8 (citlivé komodity a 7 VDJ). Dále požadujeme navýšení celkové alokace a jsme pro kontinuální příjem a také pro zásobník žadatelů. Jsme také pro sazbový systém. Je nutné rozšířit způsobilé výdaje a neomezovat mladé. Navrhujeme navýšit počet bodů pro ekologické zemědělství. Navrhujeme zrušit PK č. 11 (značky kvality). Jsme pro možnost žádání manželů a registrovaných partnerů. Kritéria, kde žadatelé plní přes 90 %, jsou zbytečná a v případě sazby by se vyřešila i otázka způsobilých výdajů. Požadujeme kritérium pro nepodpořené žadatele.

ŘO: Ing. Tabery

Je důležité klást důraz na kvalitu a proveditelnost podnikatelských plánů. V případě způsobilých výdajů požádal o konkrétní návrhy.

OU ČR: Ing. Ludvík

Chceme zvýšit minimální počet bodů ŽoD, požadujeme navýšení alokace a zachování PK č. 8 na 30 % (citlivé komodity). Manželé a registrovaní partneři – dotační podpora by měla být pouze pro jednoho z nich. U citlivých komodit trváme na zachování stávajícího stavu, a to i z hlediska alokace. U kritérií, kde je 90% plnění, žádají ti, kteří vědí, že záměr splní a ty ostatní to odradí, proto tak vysoká %.

ZS ČR: Ing. Ulrich

Navrhujeme PK č. 11 zachovat (značky kvality), jedná se o velkou přidanou hodnotu, PK č. 8 také zachovat (citlivé komodity). Nerozumíme ale, proč je v citlivých komoditách réva vinná. Nesouhlasíme se zvýšením bodového ohodnocení za ekologické zemědělství. Požadujeme prověření, jak je definován mladý zemědělec u právnických osob v Německu, a zda by toto bylo možné zavést i v ČR (tj. snížit povinný vlastnický podíl ze 100 %). Souhlasíme, aby se do veřejného stravování propagovaly potraviny s certifikátem BIO, ale potraviny musí pocházet z ČR, ne z dovozu. Nesouhlasíme s navýšením alokace z rozpočtů jiných opatření – je případně nutné hledat úspory/efektivitu v nastavení vlastního opatření: např. nepodporovat převod v přímé příbuzenské linii (rodič-potomek), neboť k takovému převodu dojde s velmi vysokou pravděpodobností i bez podpory z veřejných zdrojů. Nesouhlasíme s rozdělením na muže a ženy, zejména když se muselo přistoupit k neopodstatněnému snížení standardů pro hodnocení žádostí ve skupině „ženy“, aby se docílilo vyšší míry doporučených žádostí v této skupině.

OU ČR: Ing. Ludvík

U záměrů muži x ženy nutno sladit preferenční body a PK č. 1 navrhujeme zrušit (malé obce).

ŘO: Ing. Tabery

Rozdělení muži x ženy byla jedna z podmínek schválení Strategického plánu, genderová otázka se velmi intenzivně řešila. Toto rozdělení muži x ženy je nutno řešit přímo s Úřadem vlády a Evropskou komisí. Kritérium značek kvality je nutné vnímat v celkovém širším kontextu.

Úřad vlády: PhDr. Ing. Fajmonová, Ph.D.

Rozdělení záměrů na muži x ženy, podporujeme. Preferenci žen v zemědělství vítáme.

ZUČM: Ing. Hanka

PK č. 8 (citlivé komodity) - chceme zachovat preferenční body, v ekologickém zemědělství rozhodně také zachovat body. Co se týká PK č. 7 (ANC oblasti), chceme snížit z 10 bodů na 5 bodů.

ASZ ČR: Ing. Telín (Klub mladých farmářů)

Požadujeme aktualizovat seznam oborů pro uznání zemědělské kvalifikace, zároveň také uznávání kvalifikace na základě praxe. PK č. 1 (obce) navrhujeme zrušit a u PK č. 4 (neannex) bylo by vhodné vytvořit seznam konkrétních produktů, kterými lze PK splnit. U PK č. 6 (převod od starších 55 let) požadujeme započítat převod půdy v LPIS zpětně i před podáním ŽoD a PK č. 11 (značky kvality) navrhujeme zrušit. U PK 9 (rozšíření) požadujeme umožnit rozšíření jen u ŽV či jen u RV.

ŘO: Ing. Tabery

Seznam oborů patří pod odbor vzdělávání MZe. Nově je uznatelná až dvouletá praxe v zemědělském podniku.

ASZ ČR: Ing. Štefl

Muži x ženy – požadujeme stejné bodové hodnocení, PK č. 7 – rozhodně nechceme snižovat body za ANC. PK č. 8 – snížit z 30 % na 10 % (citlivé komodity) a PK č. 11 (značky kvality) chceme zrušit.

AK ČR: Ing. Hlaváček

Navrhujeme PK č. 8 (citlivé komodity) snížit z 30 % na 25 % a zvýšit z 15 bodů na 20 bodů.

KZP ČR: Ing. Rubišarová Medová

Chceme zavést sazbu, kontinuální příjem, ale obává se, aby zde nedošlo pouze ke „klikačce“, když je zde méně peněz, než žadatelů. PK č. 11 (značky kvality) chceme zrušit.

PRO-BIO Svaz ekologických zemědělců z.s.: Bc. Urbánková

Požadujeme navýšení bodů pro ekologické hospodářství u PK č. 2. U PK č. 7 (ANC oblasti) body nesnižovat.

SZIF: Ing. Adamcová

PK č. 8 (citlivé komodity) spolu s rozšířením výměry a s vázaností na 5 let, v tomto vidíme možné riziko. Snížením % se toto nevyřeší. PK č. 1 (obce) se nám nezdá špatné a je snadno

kontrolovatelné. Jsme pro zavedení sazby (tím by byla vyřazena řada PK – brownfields, výdaje nad rámec dotace, precizní zemědělství), zavedení průběžného příjmu, navrhujeme poskytnutí dotace manželům a registrovaným partnerům (2 nezávislé projekty).

SMA ČR: Ing. Brož

Požadujeme navýšení alokace převodem z 34.73. PK č. 1 (obce) vidíme jako problematické, požadujeme jeho posuzování na katastrální území a u PK č. 8 (citlivé komodity) navrhujeme zavést 2 sazby 30 % za 20 bodů a 10 % za 10 bodů. Navrhujeme záměr rozdělení na muži x ženy zrušit. PK č. 11 (značky kvality) navrhujeme zrušit anebo rozšířit o regionální značky. Neannexové zpracování je problematickým kritériem, celá řada žadatelů neví, co sem spadá a co již ne. PK č. 2 za ekologické zemědělství a PK č. 7 k ANC bychom ponechali.

ASZ ČR: Ing. Petr

Požadujeme navýšení alokace z velkých potravinářských podniků. PK č. 4 (neannex) – pokud možno vytvořit přehledný seznam. PK č. 1 (obce) rozdělit na katastry a PK č. 8 (citlivé komodity) 30 % za 15 bodů (+ zavedení % odchylky) a 10 % za 5 bodů. U ANC jsme pro zachování.

ČMSZP: Ing. Menclová

PK č. 7 (ANC) rozhodně nesnižovat body, PK č. 2 (EZ) navýšit body. Rozhodně neomezovat způsobilé výdaje mladých zemědělců a jsme pro zavedení sazby. Navrhujeme PK č. 11 (značky kvality) ponechat a jsme pro zavedení kontinuálního příjmu žádostí. U PK č. 8 navrhujeme zavést 2 sazby 30 % a 10 % s možností odchylky.

ŘO: Ing. Tabery

Ještě zvážíme kritérium pro ty žadatele, kteří neuspěli v minulém kole. Požádal o zaslání podnětů k chybějícím výdajům. Co se týká navýšení preferenčních bodů, toto bylo zmiňováno převážně kladně, bude tedy zapracováno. Kritérium malé obce navrhuji ponechat beze změn.

Preferenční kritéria i případný sazbový systém bude dále diskutován. Sazba v rámci intervence 49.75 není paralelou k sazbám v rámci 1. pilíře SZP, tj. není paralelou k přímým platbám. Nelze ji tudíž poskytnout nárokově „jen tak“ bez vykonání nějaké činnosti, jako je tomu např. u přímých plateb (např. platba na hektar, na VDJ, atp.). Sazba je zde směřována na určitý výkon, v tomto případě na realizaci podnikatelského plánu (podobně jako v poradenství na hodinu provedené poradenské služby, u zalesňování na hektar zalesněné plochy, atd.). Podnikatelský plán lze definovat jako proces rozvoje podniku. Měl by zahrnovat ze své podstaty zejména popis podniku, výrobní plán, marketingový plán, organizační plán, hodnocení rizik, finanční plán.

Kontinuální příjem žádostí – v situaci, kdy je značný převis žádostí nad disponibilním rozpočtem, nelze kontinuální příjem vůbec doporučit – na řadu kvalitnějších podnikatelských plánů, které by ale byly předloženy později, by již nebyly k dispozici finanční prostředky. Kontinuální příjem je vhodný buď tam, kde je finančních prostředků dostatek (např. vzdělávání a poradenství), nebo tam, kde nejsou zásadní věcné rozdíly mezi předloženými žádostmi o dotaci (např. dotace na tepelná čerpadla). Pokud je ale příjem žádostí 1x ročně nevyhovující, navrhujeme příjem 2x ročně.

Dotace oběma manželům – kontrola podmínky může být náročná. Ale dotace je určena na přilákání mladých zemědělců do oboru. Manželé nejsou každý samostatnou jednotkou, ale už z titulu občanského zákoníku mají stanovenou společné jmění manželů, tedy veškerý majetek nabytý po dobu trvání manželství, včetně zisku z podnikání a rovněž i dluhy, je jejich společným a vlastní jej společně a nerozdílně, pokud tedy nemají notářským zápisem SJM

zúženo. Takže pokud začne podnikat jeden manželů, jsou de facto do činnosti zahrnuti oba manželé, protože oba mají z dané činnosti prospěch (i ztrátu, samozřejmě). Pokud začne samostatně podnikat i druhý manžel, lze to vnímat jako účelové jednání vedené snahou o získání další dotace a není tak naplňován cíl intervence, tj. přilákat mladé lidi do zemědělství, protože z titulu manželství už přilákáni byli. Dále nově zavedené rodinné farmy - mají být považovány za jeden celek, přitom dotace na zahájení činnosti by brali dvě? Nelze to srovnávat s přímými platbami – tam jde o dotace na obhospodařovaný hektar, ne na realizaci podnikatelského plánu. S ohledem na SJM se podnikatelský plán jednoznačně týká obou manželů. Na jedno SJM by tak byly poskytnuty dotace dvě. Shrnutí – poskytnutí dotace oběma manželům lze vnímat jako umělé vytváření podmínek s cílem získat dotaci neoprávněně a neplnící cíl intervence, kterým je přilákání mladých do oboru a generační obměna, protože tento cíl už se splnil poskytnutím dotace prvnímu z manželů.

Závěr

Body, které vyplynuly z diskuse, budou předloženy k rozhodnutí vedení MZe.